

Internetconsultatie

Aan de minister van Infrastructuur en Milieu
mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus

Datum	12 september 2016	Telefoon	026 - 3552921
Onze referentie	U16-20160211	E-mail	e.vanmierlo@brandweernederland.nl
Uw referentie	-	Onderwerp	Reactie op consultatieversie van AMvB's behorende bij de Omgevingswet
Uw brief van	-		

Excellentie,

Met deze brief reageren wij op de consultatieversies van de Besluiten behorende bij de Omgevingswet (Omgevingsbesluit, Besluit bouwen leefomgeving, Besluit kwaliteit leefomgeving en Besluit activiteiten leefomgeving). In deze brief geven wij op hoofdlijnen ons belangrijkste commentaar weer. De overige reacties volgen artikelsgewijs de bepalingen uit de AMvB's (zie hiervoor bijgevoegd een reactie per AMvB).

Allereerst spreken wij waardering uit voor de brede instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) artikel 5.2 met betrekking tot het Omgevingsplan. Hierin staat dat in brede zin rekening gehouden moet worden met het belang van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, ramp of crisis en het in veiligheid brengen van personen dan wel hen geneeskundige hulp verlenen.

Na bestudering van de AMvB's blijkt echter dat de adviesrol van de veiligheidsregio ten aanzien van de wet- en regelgeving in het kader van de Omgevingswet niet geborgd is. Met andere woorden: het ontbreekt aan een formele adviesbevoegdheid voor de veiligheidsregio om het bevoegd gezag te adviseren over *het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, een ramp of crisis*. Hierover uiten wij onze oprechte zorgen. Zo'n adviestitel is onontbeerlijk om de veiligheidsrisico's in beeld te brengen en risicogericht te kunnen adviseren. Dit geldt zowel op gebouwniveau als op omgevingsniveau. Deze risicogerichte benadering maakt het voor het bevoegde gezag mogelijk een bewuste afweging te maken tot het aanvaarden, dan wel voorkomen of beperken van risico's, met een duidelijke verantwoordelijkheid bij de eigenaar van het risico.

De paradox die nu ontstaat is dat het bevoegd gezag de veiligheidsregio niet hoeft te raadplegen over het voorkomen en beperken van risico's, bereikbaarheid, bluswatervoorziening en bestrijdbaarheid, ontvluchting en risicocommunicatie, terwijl het bestuur van de veiligheidsregio conform artikel 10 van de Wet Veiligheidsregio's - met *overgedragen* taken - de colleges van B&W over dergelijke zaken wel van advies dient te voorzien.

Een goed afgewogen beslissing is alleen mogelijk als het bevoegd gezag zich dient te vergewissen van een advies van de veiligheidsregio's voor de door haar gewenste leefomgeving. Een adviestitel van de veiligheidsregio's borgen in de AMvB's zorgt er voor dat het bevoegd gezag een bewuste en bekwame risicoafweging kan maken in de belangen die zij te overwegen heeft, waardoor zij weloverwogen keuzes kan maken ter bevordering van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

Met deze adviestitel verzekert het bevoegd gezag zich van:

- een advies over het voorkomen en beperken en beheersen van risico's voor de bevolking ten aanzien van brand of ongevallen met gevaarlijke stoffen;
- benutting van de expertise van de veiligheidsregio op het gebied risico- en crisisbeheersing en in het bijzonder op het gebied van zelfredzaamheid waardoor de gevolgen van incidenten zo klein mogelijk kunnen blijven;
- voortzetting van de adviesmogelijkheid van de veiligheidsregio over ruimtelijke plannen in het kader van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) artikel 13 zoals nu het geval is;
- een helder zicht op incidentscenario's (met bovengemeentelijke effecten) bij afwegingen omtrent een gemeentelijk omgevingsplan;
- een goede informatiepositie voor de incident- en rampenbestrijding en crisisbeheersing door de veiligheidsregio's

Ons voorstel is dan ook om de noodzakelijke adviesrol voor de veiligheidsregio expliciet op te nemen in de tekst van de AMvB met verwijzing naar artikel 10 van de Wet veiligheidsregio's, om zo de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, de rampenbestrijding en crisisbeheersing te borgen. Ons voorstel voor een adviestitel luidt (toe te voegen als nieuw lid d aan artikel 5.2 van het Bkl):

“Daarbij wordt, voor een bestuurlijke afweging van risico's en voor een duiding van de gevolgen voor het optreden van de hulpverlenende diensten en de zelfredzaamheid van de bevolking bij een brand, ramp of crisis, conform art. 10 a-d van de Wet veiligheidsregio's de opvatting van het bestuur van de veiligheidsregio betrokken.”

In de geest van de Omgevingswet, een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, is het van belang in een zo vroeg mogelijk stadium van planvorming de veiligheidsregio's te betrekken. De nieuwe aansturingfilosofie en achterliggende gedachte van de Omgevingswet is dat van public governance. Dat wil zeggen samen met stakeholders een omgevingsvisie en omgevingsplan ontwikkelen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu zet hoog in op dit 'co creëren'. Daarvoor zijn naar onze mening nog de volgende randvoorwaarden nodig, die een plek moeten krijgen in de AMvB's:

- Om samen met stakeholders een veilige leefomgeving te ontwerpen moeten de stakeholders op de hoogte zijn van het voornemen dat een omgevingsvisie/omgevingsplan ontwikkeld gaat worden. Er moet dus een verplichting tot vooraankondiging (kennisgeving voornemen en wijzigen) in de AMvB worden opgenomen.
- Fysieke veiligheid moet worden benoemd als omgevingskwaliteit. Dit kan worden geregeld door in afdeling 2.1 van het Bkl hier een paragraaf over op te nemen. Hierdoor wordt fysieke veiligheid een formeel toetsingscriterium voor het Omgevingsplan.

Verder willen wij nog de volgende zaken onder de aandacht brengen:

- Gezien de afhankelijkheid van de AMvB's onderling, valt ons op dat deze nog niet op alle punten voldoende op elkaar zijn afgestemd en voldoende consistent zijn voor effectieve uitvoerbaarheid.
- De koppeling tussen het Omgevingsbesluit (omgevingsvergunning, artikel 3.21) en de aanwijzing bedrijfsbrandweer door de Veiligheidsregio's (bevoegd gezag via Wet veiligheidsregio's) verdient specifieke aandacht, gelet op de aanbeveling uit het Odfjell-rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Hierbij is het van belang dat de termijnen in het Besluit veiligheidsregio's goed aansluiten op de termijnen in de omgevingsregelgeving.

Tenslotte zien wij dat een aantal essentiële besluiten en bepalingen, waaronder bijvoorbeeld het overgangsrecht, bepalingen voortvloeiend uit de wet VTH en bepalingen voortvloeiend uit het wetsvoorstel "Wet kwaliteitsborging voor het bouwen" en de adviesbevoegdheid alsmede coördinatie, toezicht en handhaving (o.a. in het kader van BRZO) van de veiligheidsregio, nu nog niet dan wel onvoldoende beschreven zijn.

Bijgevoegd treft u (per besluit) een overzicht aan van alle punten die wij aandragen in de consultatie. Dit varieert van beperkte technische verbetervoorstellen tot de reikwijdte van bepaalde artikelen en de samenhang tussen de besluiten.

Wij vertrouwen erop u met ons advies op basis van de internetconsultatie van dienst te zijn. Graag lichten wij onze brief toe aan uw programmadirecteur 'Eenvoudig Beter' en de door u ingestelde programmaraad 'Aan de slag met de Omgevingswet'.

Met vriendelijke groet,

ing. S. J. M. Wevers MCDm
Voorzitter Raad van Brandweercommandanten
Veiligheidsregio's

N. van Mourik
Voorzitter Raad Directeuren

Bijlagen: a.g.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Onderwerp	Art. nr	NvT artikelgewijs pag nr	Opmerking: wat wijzigt, ontbreekt, is onjuist, niet uitvoerbaar of multi-interpretabel in de nieuwe situatie? Welke verkeerde keuze is gemaakt en waarom?	Verbetersuggestie: hoe zou het moeten zijn (wees concreet!)	Toelichting op je verbetersuggestie
Omgevingswaarden	2.1		Is niet ingevuld en kent alleen een gereserveerd artikel voor waterkeringen, hiermee is niet duidelijk wat deze afdeling gaat betekenen en hoe de veiligheid wordt gewaarborgd.	Verplaatsen normen uit afdeling 5.1 naar deze plek én aanvullen met ontbrekende bijv. die voor water (LIR-lokaal individueel risico)	Het zou logisch zijn om hier ook de normen voor plaatsgebonden risico (en andere) op te nemen i.p.v. die pas in art. 5.5, en verder, alleen te definiëren voor een omgevingsplan. (Dan zijn ze niet van toepassing op ander planvormen)
Beheer van watersystemen	3.20		Open water is een belangrijke bron voor bluswatervoorziening en moet als zodanig benoemd worden.	Bij 3.20 sub l benoemen: overige belangen waaronder bluswatervoorziening.	Er moet voldoende bluswater zijn om eventuele branden te blussen.
Adviesrecht omgevingsplan	5.2		In het omgevingsplan ligt de nadruk op het decentraal organiseren en wordt de lokale bestuurlijke afwegingsruimte vergroot. Het leidende principe is gemeentelijke beleidsvrijheid om normen en gebiedsgerichte doelstellingen in het omgevingsplan vast te leggen. Met name voor de fysieke veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. De veiligheidsregio heeft kennis ten aanzien van een veilige en gezonde leefomgeving en kan vanuit haar rol als adviseur bijdragen aan het opstellen van een integraal omgevingsplan, waarbij veiligheid en daaraan gerelateerde gezondheidsvraagstukken als onderdeel vroegtijdig worden meegenomen. Dit is noodzakelijk om de veiligheidsregio haar wettelijke repressieve taken goed uit te laten voeren. De fysieke inrichting van de openbare ruimte is onderdeel van de inzet van de veiligheidsregio om bij een brand, ramp of crisis adequate hulp te kunnen verlenen. Tevens kan de veiligheidsregio adviseren over incidentscenario's met bovengemeentelijke effecten. De veiligheidsregio kan adviseren over maatregelen omtrent het voorkomen en de beheersing van risico's voor de bevolking t.a.v. brand of ongevallen met gevaarlijke stoffen.	Ons voorstel is om een adviestitel voor de veiligheidsregio expliciet op te nemen met verwijzing naar artikel 10 Wvr, om zo de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing te borgen.	Ons specifieke voorstel is een toevoeging van lid d aan artikel 5.2, die luidt: "d. daarbij wordt, voor een bestuurlijke afweging van risico's en voor een duiding van de gevolgen voor het optreden van de hulpverlenende diensten en de zelfredzaamheid van de bevolking bij een brand, ramp of crisis, conform art. 10 a-d van de Wet Veiligheidsregio's de opvatting van het bestuur van de veiligheidsregio betrokken."
bereikbaarheid en bluswatervoorziening	5.2		In het BBL is de functionele eis opgenomen dat elk bouwwerk over voorzieningen voor brandbestrijding moet beschikken. In het BBL is echter het bluswater dat die voorziening nodig heeft, niet geregeld. De gemeente kan in het omgevingsplan lokale regels stellen voor de bluswatervoorziening. Dit wordt bevestigd door de tekst in de NvT onder artikel 5.2 (blz. 53). Echter, voor bluswatervoorziening die aangelegd zal moeten worden op perceelsniveau (dus "private" bluswatervoorziening) is nu noch in het BKL, noch in het BBL, enige bepaling opgenomen.	In het BKL (of in het BBL) opnemen dat de eisen ten aanzien van bluswatervoorziening en bereikbaarheid, zowel voor openbare/publieke als particuliere/private terreinen of percelen gelden.	
Opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen	§5.1.2.2		Hoewel dit artikel al een toelichting kent in de NvT, is tot nu toe onbekend welke bepalingen bij dit artikel worden opgenomen.	Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	
Terminologie	5.3 lid 2		Er is onderscheid gemaakt in gebouwen en locaties. De bijlage levert een uitputtende lijst.	Maak de lijst niet limitatief, zodat eventuele nieuwe of uitzonderlijke categorieën gebouwen of locaties kunnen worden toegevoegd.	
Plaatsgebonden risico	5.5 lid 1		Er staat hier een norm die in art. 2.1 als omgevingswaarde thuishoort. Plaatsgebonden risico wordt ook gebruikt bij hoogwater-bescherming (heet alleen anders) dus het zou logisch zijn deze uit de EV sfeer te halen en een algemenere plek te geven als veiligheidsnorm.	Norm verplaatsen naar art. 2.1 en overige art. (5.6 en verder) daarop aanpassen.	
Plaatsgebonden risico	5.5 lid 2		Er staat een begripsbepaling. Volgens de systematiek hoort deze thuis in art. 1.1	Begripsbepaling opnemen in art. 1.1 (en dus de bijlage I)	
Ministeriele regeling	5.6	27 (3a)	In lid 1, onder c wordt verwezen naar een ministeriële regeling. Het is niet duidelijk hoe deze ministeriële regeling eruit gaat zien en of de rekenmethode vergelijkbaar wordt met de huidige Handleiding Risicoberekeningen Bevi. Zonder deze ministeriële regeling kunnen wij hier geen oordeel over vellen. Dit aspect is voor deze consultatieversie derhalve onvoldoende uitgewerkt.	Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	

Waarborgen van de veiligheid	5.8 lid 2		In lid 2 wordt een periode van drie jaar genoemd voor buisleidingen om te voldoen aan het plaatsgebonden risico in artikel 5.5. lid 1. Buisleidingen hebben met het inwerking treden van het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen in 2011 reeds een overgangstermijn van 3 jaar gehad en zouden inmiddels allemaal moeten voldoen aan het plaatsgebonden risico van één op de miljoen jaar. Het betreffende artikel uit het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen zou eigenlijk al verouderd moeten zijn en daarmee niet noodzakelijk om over te nemen in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving.		
windturbine	5.9	59 (3c)	Door de norm van 10-5 toe te passen ipv 10-6 rondom windturbines, wordt de kans dat een grote groep slachtoffer (letaal) wordt, vergroot. Dit namelijk als gevolg van domino-effecten wanneer windturbines dichters op o.a. buisleidingen, opslagen en transportroutes gebouwd kunnen worden.	Behoud de norm van 10-6 voor kwetsbare bouwwerken (vitale infrastructuur) zoals kunstwerken (bruggen, viaducten etc.) impactgevoelige hoofdtransportaders (weg, spoor en buisleidingen), (petro-) chemische industrie etc.	Als gevolg van een domino-effect kunnen er gevolgen optreden voor de omgeving. Omdat er vaak weinig mensen zijn in de buurt van een windturbine is de kans op dodelijke slachtoffers klein, echter kunnen als gevolg van een domino-effect de gevolgen voor de veiligheid, de economie (o.a. levering goederen) en het milieu groot zijn.
bedrijfswoning	5.10	59 (3c)	Is het ook mogelijk dat bedrijfswoningen van derden zich binnen de PR 10-6 mogen vestigen? Hoe is de relatie met 2.3.8. Hoofdkeuzes met het oog op het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte in de NvT algemeen (3b) onderdeel voormalige bedrijfswoningen op pagina 49 en 50 van de NvT algemeen (3b)	Bedrijfswoningen zouden niet mogelijk gemaakt moeten worden binnen een PR 10-6 contour. Zeker niet wanneer het bedrijfswoningen van derden zijn.	
Arbo	5.10	59 (3c)	Bescherming van medewerkers richt zich alleen op de risico's die zich op het eigen terrein voor kunnen doen. Niet op de risico's van buiten de eigen inrichting, zoals een buisleiding, transportroute of inrichting in de omgeving	Zorg dat bedrijven naast de eigen risico's zich ook richten op omgevingsrisico's. In het kader van de Impuls Omgevingsveiligheid gelden (IOV) wordt door de VRR in samenwerking met het Nederlands Instituut Bedrijfszorgverlening (NIBHV) gezocht naar oplossingen en hoe dit aangepast kan worden in de opleidingen en hopelijk in de wetgeving aangezien dit niet specifiek benoemd staat in de Arbeidsomstandighedenwetgeving.	
Functionele binding	5.10	59 (nvt artikelgewijs)	Er zijn situaties denkbaar waarbij de functionele binding minder zwart-wit is dan hier opgenomen, waar aanwezige personen geen arbeidsrelatie hebben met de werkgever en ook niet anderszins beschermd worden door de Arbeidsomstandighedenwet. Een voorbeeld is een restaurant bij een tankstation waar ook LPG wordt verkocht. Een ander voorbeeld is een LPG tank (en verlading) bij een camping. Hier kunnen potentieel grote aantallen verminderd zelfredzame of niet zelfredzame mensen aanwezig zijn, die geen enkele binding hebben met de risicovolle activiteiten. Dit soort mensen zou ook beschermd moeten worden tegen de aanwezige risico's, maar daar biedt het Besluit nu geen aanknopingspunt toe. Wellicht werkt het beschouwen van dit soort objecten als kwetsbaar object als te beknellend in de ruimtelijke ordening. In dat geval kan ervoor gekozen worden om tenminste een aandachtsgebied aan te wijzen waarbinnen dit soort activiteiten niet mogen plaatsvinden, bijvoorbeeld een effectgebied waarbinnen 100% van de aanwezigen kan komen te overlijden ten gevolge van een scenario.	Voeg een extra lid toe aan dit artikel 5.10 wat betrekking heeft op situaties waar sprake is van langdurig(er) aanwezige personen, namelijk: "5.10 lid c: lid b is niet van toepassing voor beperkt kwetsbare of kwetsbare gebouwen en locaties waar personen langduriger aanwezig kunnen zijn die geen binding hebben met de risicovolle activiteiten behalve dat zij er als consument gebruik van maken."	Lid c is bedoeld voor situaties waarbij groepen personen aanwezig kunnen zijn binnen de begrenzing van risicovolle activiteiten, maar daar geen binding mee hebben. Te denken valt aan restaurants bij tankstations en LPG-tanks (inclusief verlading) bij campings en vakantieparken. Deze beperkt kwetsbare of kwetsbare gebouwen en locaties mogen niet aanwezig zijn binnen het aandachtsgebied van de risicovolle activiteit, tenzij er in het overleg met het bevoegd gezag en diens adviseurs aanvullende maatregelen zijn getroffen. Bij aanvullende maatregelen kan gedacht worden aan beschermende maatregelen aan het gebouw waar de groepen personen aanwezig kunnen zijn, of het opleggen van beperkingen aan de momenten waarop de meest risicovolle activiteiten (zoals verlading LPG) plaatsvindt, zodat dit niet plaatsvindt wanneer groepen mensen aanwezig zijn.
Aandachtgebied en voor veiligheidsrisico's	5.11	NvT pagina 60 (artikelgewijs)	Waar is de adviestaak van de veiligheidsregio omtrent zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij het bouwen van een (beperkt) kwetsbaar object in een aandachtsgebied?	Via de Invoeringswet Omgevingswet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet wordt de rol van de veiligheidsregio nader geregeld. Wij gaan ervan uit dat hier duidelijke invulling aan wordt gegeven. Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	Bij de toelichting op dit artikel 5.11 staat: Extra aandacht en deskundige advisering door de Veiligheidsregio is nodig bij besluiten die worden genomen over activiteiten die in de omgeving van een risicobron plaatsvinden en waarbij (grote) groepen personen in de buitenlucht verblijven, zoals op festivalterreinen, kampeerterrainen en recreatieparken. Over advisering bij het realiseren van een (beperkt) kwetsbaar object binnen een aandachtsgebied wordt geen vermelding gemaakt.
Aandachtgebied en voor veiligheidsrisico's	5.11		Lid 1 en 2 hebben beiden betrekking op een brandaandachtsgebied, echter voor verschillende risicobronnen. Het brandaandachtsgebied is geredeneerd vanuit de bescherming van de bevolking tegen de effecten van een brand. De 10 kW/m2 geldt als indicatie voor de afstand van waaraf mensen binnenshuis veilig zijn. Het is niet waarschijnlijk dat objecten vanaf die afstand nog door warmtestraling mee gaan branden. Bij buisleidingen wordt de afstand echter gebaseerd op 35 kW/m2. Hierdoor is geen sprake van een gelijk beschermingsniveau.	Pas lid 2 aan waardoor het brandaandachtsgebied voor buisleidingen consistent is met het brandaandachtsgebied voor andere risicobronnen en daardoor sprake is van een gelijk beschermingsniveau bij buisleidingen.	

Veiligheidsrisico's	5.11		Bij 1. wordt alleen gesproken over warmtestraling agv een ongewoon voorval met een plasbrand, een fakkelbrand of een wolkbrand. Waarom alleen bij deze oorzaken, deze limiet kan toch ook worden behaald bij een brand in een opslag van bijv. peroxiden?	De mogelijke scenario's uit het scenarioboekje moeten veel meer worden betrokken bij de grootte van de aandachtsgebieden. Beter is het om te werken met een schil (bijv. 1% letaal, afhankelijk van het scenario) waarbuiten alleen nog maar standaardmaatregelen en/of risicocommunicatie (t.a.v. risico's en handelingsperspectieven) worden genomen. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden van de hulpdiensten om de aanwezigen te kunnen redden.	
Aardgasleiding	5.11	60 (3c)	Het is onduidelijk waarom de grens van 35 kW/m ² geldt voor buisleidingen, terwijl voor andere situaties de grens van 10 kW/m ² geldt.	Motiveer de verschillende grenswaarden of houd één uniforme grens van 10 kW/m ² aan.	Personen in een gebouw moeten beschermd zijn tegen de gevolgen van een fakkelbrand. Door de hittestraling van een fakkelbrand ontstaat via ramen brandoverslag naar een gebouw toe. Meubelair, gordijnen e.d. zullen ontbranden, zeker gezien het feit dat het 1 uur duurt voordat een hogedruk aardgastransportleiding dicht gezet is. De hittestraling buiten is veel te hoog om een gebouw uit te vluchten. Personen moeten dus binnen blijven en de mogelijkheid hebben om te schuilen. Het schuilen kan echter niet wanneer het gebouw door de brandoverslag in de brand staat.
Brandaandacht gebied	5.11	60 (3c)	Het brandaandachtsgebied wordt begrensd door de afstand waar de warmtestraling ten hoogste 10 kW/m ² is. Brandweerpersoneel, gekleed in beschermende kleding, kan hulpverlening bieden tot een warmtestraling van maximaal 3 kW/m ² . Er zit een flink gat tussen de inzetmogelijkheid van 3 kW/m ² en het aandachtsgebied van 10 kW/m ² , ook als personen zich binnen een gebouw bevinden. Indien hulp aan personen binnen het gebouw nodig is, of het noodzakelijk is het gebouw te ontruimen, dan is dit niet mogelijk omdat het gebouw onbereikbaar is voor de hulpverlening. Daarnaast kunnen de personen die geen beschermende kleding dragen het gebouw niet verlaten, omdat de maximale warmtestraling waaraan iemand zonder beschermende kleding aan blootgesteld kan worden 1 kW/m ² bedraagt. Het is gewenst dat er meer mogelijkheden komen voor veiligheidsregio's om te adviseren over de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid in het gebied tussen 10 en 1 kW/m ² .	Neem op in besluit dat deskundig advies door de veiligheidsregio ook nodig is over de zelfredzaamheid en de mogelijkheden tot bestrijding in het gebied waar een warmtestraling tussen 1 en 10 kW/m ² kan ontstaan.	Personen die geen beschermende kleding dragen kunnen werkzaamheden verrichten in een gebied met een warmtestraling < 1 kW/m ² . Personen in beschermende kleding ((bedrijfs)brandweerpersoneel) kunnen werkzaamheden verrichten in een gebied met een warmtestraling < 3 kW/m ² . Daar waar de warmtestraling hoger is dan 3 kW/m ² kan geen hulp geboden worden aan slachtoffers, ook kan niet betreden worden indien deze bestrijding het dichterbij naderen van de warmtebron vergt. Daarom moet vooraf nagedacht worden over de mogelijkheden tot zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid in het gebied waar een hogere warmtestraling aanwezig kan zijn dan 1 kW/m ² .
Blootstelling	5.11	60 (3c)	De aandachtsgebieden gaan uit van een blootstelling van personen die zich in een gebouw bevinden gedurende maximaal 30 minuten. Hoe moet worden omgegaan met personen die zich in een gebouw bevinden dat nauwelijks tot geen bescherming biedt, zoals een oud gebouw of een bouwkeet?	Wijzig het voorschrift in: art. 5.11, lid 1: Een brandaandachtsgebied wordt begrensd door de afstand waar de warmtestraling ten hoogste 3 kW/m ² is als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met een plasbrand, een fakkelbrand of een wolkbrand. Lid 2: In afwijking van het eerste lid mag de warmtestraling ten hoogste 10 kW/m ² zijn voor personen die zich binnen een gebouw bevinden.	Met een warmtestraling van 3 kW/m ² zullen de aanwezige personen weliswaar brandwonden oplopen, maar nog wel in staat blijven om te vluchten waardoor de blootstellingsduur verkort wordt en de kans op overleving toeneemt.
aandachtsgebied	5.12	62 (3c)	In de NvT artikelgewijs staat geen toelichting bij het 2e lid genoemd.	Neem in de Nota van toelichting een toelichting op voor het 2e lid.	
gebruik aandachtsgebieden	5.12	62 (3c)	Kunnen gemeenten zelf ook aandachtsgebieden aanwijzen en zijn die rechtsgeldig?	Benoem in het artikel dat gemeenten/bevoegde gezagen de vrijheid hebben zelf aandachtsgebieden (rondom een niet-basisnetroute) aan te wijzen.	In de huidige Externe Veiligheidsvisies van gemeenten worden lokale en provinciale wegen vaak benoemd als transportroute van gevaarlijke stoffen en worden daarvoor maatregelen genomen in de ruimtelijke ordening. Laat gemeenten deze beleidsvrijheid houden en rechtsgeldig zijn.
gebruik aandachtsgebieden	5.12		Aanwijzen aandachtsgebieden alleen gedefinieerd voor omgevingsplan.	Ook van toepassing maken bij andere planvormen (projecten, omgevingsbesluit, programma's)	
gebruik aandachtsgebieden	5.12		De term "voldoende veilig gebied" ontbreekt, waarin wel nog aandacht nodig is voor schuilen, vluchten en de inzet van hulpdiensten	Artikel uitbreiden met "voldoende veilig gebied" waarbij advies gevraagd wordt aan de VR ten aanzien van schuilen, ontvluchten en de inzet van hulpdiensten.	
gebruik aandachtsgebieden	5.12		In lid 2 wordt verwezen naar artikel 5.10. Zie voorgaande opmerking bij 5.10: dit geldt alleen voor zover het de eigen risicovolle activiteit betreft, maar niet als het een externe risicovolle activiteit betreft.	Voeg toe in lid 2 dat dit alleen geldt voor zover het de eigen risicovolle activiteit betreft.	

gebruik aandachtsgebieden	5.13/5.15		Voor het gifwolkaandachtsgebied wordt o.a. het advies gegeven om het ventilatiesysteem uit te schakelen, en "het kunnen uitschakelen van het ventilatiesysteem is in het BBL opgenomen als algemene maatregel voor nieuwe bouwwerken in heel Nederland, artikel 4.99". Artikel 4.99 van het BBL gaat echter uitsluitend over tunnels.	Wij adviseren om de verwijzing in het BKL van 4.99 aan te passen naar 4.126 Bbl.	
gebruik aandachtsgebieden	5.13 lid 1		Bouwvoorschriftgebieden alleen gedefinieerd voor omgevingsplan.	Ook van toepassing maken bij andere planvormen (projecten, omgevingsbesluit, programma's)	
gebruik aandachtsgebieden	5.13 lid 1		In het BBL staan maatregelen, slechts een beperkt aantal. Waar is de ruimte voor andere alternatieven? Hoe staat het met handhaving maatregel? "Bepaalde maatregelen zijn op termijn (na vervanging bij schade of onderhoud) niet 'af te dwingen'."	Mogelijk maken om meerdere maatregelen toe te passen. Handhaafbaarheid duidelijker uitwerken.	
gebruik aandachtsgebieden	5.14		Ofwel aandachtsgebieden gelden alleen voor nieuwe ontwikkelingen (overigens niet duidelijk wat als 'nieuw' beschouwen is). Creëert een rechtsongelijkheid. Wetgever zou er naar moeten streven om aandachtsgebieden op termijn ook van toepassing te verklaren voor bestaande bebouwing en/of gebruik (functie)	Motivatie aanscherpen voor deze keus en gevolgen inzichtelijk maken (transparantie)	
verwaarloosbare kans	5.14	63 (3c)	Term "verwaarloosbaar" onduidelijk. Verschil in interpretatie over de term verwaarloosbaar tussen bevoegd gezag, ontwikkelaar en adviseur leidt tot onnodige discussies	Geef aan bij welke kans iets verwaarloosbaar is, stel een norm.	
Vestiging	5.14 onder c		In lid c wordt een uitzondering gemaakt voor de vestiging van zeer kwetsbare gebouwen binnen aandachtsgebieden indien de kans verwaarloosbaar klein is. Allereerst is het begrip 'verwaarloosbaar' voor interpretatie vatbaar. Daarnaast is de uitzondering niet noodzakelijk. De afweging of een risicobron voldoende relevant is om een aandachtsgebied voor op te nemen is al bepaald aan de hand van artikel 5.4 met de bijbehorende bijlagen.	Artikel 5.14 lid c is overbodig en kan achterwege worden gelaten.	
gebruik aandachtsgebieden	5.15		In dit geval zijn er meerdere woningen (kwetsbare objecten) toegestaan binnen aandachtsgebied. Als de kans op overlijden kleiner is dan 10 per jaar dan is het geen aandachtsgebied? Dan kunnen er toch nog wel veel T1,T2 en T3 slachtoffers vallen en kunnen er nog wel veel aanwezigen zijn.	Graag verduidelijken, ook de termen 'verwaarloosbaar' en 'beperkt'.	
gebruik aandachtsgebieden	5.15		Generiek "kans op overlijden van tien of meer personen", of deze zich bevinden in een (beperkt)kwetsbaar object of dat deze zich in een aandachtsgebied bevinden, is niet relevant voor maatschappelijke impact. Het gaat om het aantal aanwezige personen dat getroffen kan worden binnen het effect van een incident.	Weging grote aantal slachtoffers, bestrijdbaarheid en maatschappelijke impact (bestuurlijk afbreukrisico) expliciet benoemen. Hierbij relatie leggen tot regionaal preparatieniveau en aansluiten bij verantwoordelijkheden Wet Veiligheidsregio	
gebruik aandachtsgebieden	5.15, lid 2 sub c		Wat wordt bedoeld met "het gemiddelde aantal"? De term "Verwaarloosbaar klein" is niet concreet.	Graag verduidelijken/specificeren.	
gebruik aandachtsgebieden	5.15, lid 2 sub b,c		Zowel lid b als lid c zijn voor interpretatie vatbaar. Lid b is overbodig, omdat middels artikel 5.4 met bijbehorende bijlagen al is aangegeven welke activiteiten voldoende risicovol worden geacht om voor aandachtsgebieden in aanmerking te komen.	Artikel 5.15 lid b kan achterwege blijven. Lid c moet concreter worden.	
Veiligheidsrisicogebied	5.16		Geen rekening met aandachtsgebieden rond veiligheidsrisicogebied. De term 'rechtmatig' is niet duidelijk.	Er moet naast PR 10-6 ook rekening worden gehouden met de aandachtsgebieden rond een veiligheidsrisicogebied. Je krijgt anders rare situaties dat rond een individueel bedrijf wel een aandachtsgebied ligt en rond een bedrijf op de rand van een veiligheidsrisicogebied niet. Ook dient de term 'rechtmatig' onder 6a goed omschreven te worden.	Als veel aanwezigen zijn in een veiligheidsrisicogebied kan met deze aanpak er wel veel slachtoffers vallen binnen het veiligheidsrisicogebied. Denk aan cumulatie van meerdere (beperkt) kwetsbare objecten. Dan kunnen er wel heel veel aanwezigen komen. Dit kan een groot probleem opleveren voor de hulpdiensten. Een goede risicocommunicatie en het uitwerken en op de hoogte brengen van de handelingsperspectieven is belangrijk. Er moeten wel voldoende vluchtmogelijkheden en voorzieningen voor incidentbestrijding, waaronder bluswater, zijn. Verplicht de aanwezige bedrijven samen te werken op EV gebied.
Pyrotechnische artikelen voor theatergebruik	5.19 lid 1	30 (3a)	In dit artikel wordt alleen het vuurwerk benoemd en niet pyrotechnische artikelen voor theatergebruik, hoewel in alle overige artikelen altijd beide benoemd worden.	Voeg pyrotechnische artikelen voor theatergebruik toe aan dit artikel.	

Warmtestraling buiten een gebouw	5.19 lid 2	30 (3a)	De genoemde warmtebelasting in dit voorschrift is bepaald voor personen die verblijven buiten het gebouw. Dat houdt dus in dat deze personen generlei bescherming hebben van bouwwerken en dus direct blootgesteld worden aan deze warmtebelasting. Normaliter wordt een maximale warmtestraling van 1 kW/m2 aangehouden voor mensen zonder beschermende kleding. Mensen met beschermende kleding (brandweerpersoneel) kunnen een langdurige inzet plegen bij een maximale hittestraling van 3 kW/m2. De 10 kW/m2 is een grenswaarde waarbij overslag naar installaties met daarin (brand)gevaarlijke stoffen verwacht kan worden. Kortom personen die zich bevinden op de grens van de locatie en worden blootgesteld aan de warmtestraling van 10 kW/m2 zullen minimaal zeer ernstige brandwonden oplopen. Naar verwachting kunnen deze personen niet meer vluchten door de ernst van de verwondingen. Gezien de effectbenadering bij explosieven (en dus ook vuurwerk) is het gewenst de toegestane warmtebelasting op de begrenzing van de locatie te verlagen.	Verlaag de warmtestraling op de begrenzing van de locatie te verlagen naar 3 kW/m2. Met deze warmtestraling zullen de personen weliswaar nog steeds brandwonden oplopen, maar nog wel in staat blijven om te vluchten waardoor de blootstellingsduur verkort wordt en de kans op overleving fors toeneemt.	
tekstueel	5.19 lid 3	30 (3a)	Het woordje "en" tussen onderdeel a en b geeft aan dat aan beide voorwaarden voldaan moet worden, voordat het tweede lid van toepassing is. Vermoedelijk dient het woordje "en" vervangen te worden door "of". In het Vuurwerkbesluit wordt het namelijk als volgt omschreven: "een inrichting waar theatervuurwerk al dan niet tezamen met consumentenvuurwerk wordt opgeslagen of bewerkt"	Vervang het woord "en" tussen onderdeel a en b door het woord "of".	
Uitzonderingsregel	5.19 lid 2 e	68 (3c)	Het tweede lid is alleen van toepassing op opslaglocaties waar meer dan 10.000 kg vuurwerk wordt opgeslagen van categorie F1 t/m F3 en waar pyrotechnische artikelen voor theatergebruik worden opgeslagen. De nota van toelichting tracht te onderbouwen waarom deze uitzondering gemaakt wordt. In de onderbouwing wordt gesteld dat de gevaren gering zijn. Onduidelijk is dan waarom de opslaglocaties waar minder dan 10.000 kg wordt opgeslagen, met dezelfde voorzieningen als bij een opslaglocatie van meer dan 10.000 kg, niet zijn opgenomen in deze uitzonderingsregel. Naar verwachting zal het gevaar bij deze opslaglocaties niet groter zijn dan bij opslaglocaties van meer dan 10.000 kg.	Neem opslaglocaties waar minder dan 10.000 kg vuurwerk wordt opgeslagen van categorie F1 t/m F3 en waar pyrotechnische artikelen voor theatergebruik wordt opgeslagen en dezelfde voorzieningen hebben als de opslaglocatie van meer dan 10.000 kg op in de uitzonderingsregel.	
Afstanden	5.20, lid 1	30 (3a)	Het eerste lid is, door de wijze van opbouw van de zin, onduidelijk. Wordt hier met "buiten" bedoeld "met uitzondering van" of personen die zich buiten bevinden?	Indien met "buiten" bedoeld wordt: personen die zich buiten bevinden, pas het voorschrift dan aan naar: 5.20, lid 1: De afstanden, bedoeld in artikel 5.19, gelden tot op de begrenzing van de locatie voor het verblijf van personen die zich buiten bevinden bij beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen.	
Risico's	5.21		In artikel 5.21 worden een aantal beperkingen vermeld voor de A, B en C zones.	Qua risico's toevoegen bij lid 3.a.3o rangeerterreinen, voertuigen geladen met ADR geclassificeerde stoffen en vitale infrastructuur.	
Tekstueel	5.21, lid 1	30 (3a)	Tekstuele aanpassing: 'om' moet zijn 'voor'	Art. 5.21, lid 1: Civiele explosieaandachtsgebieden A, B en C voor het opslaan van munitie en ontplofbare stoffen...	
Toepassingsgeb	5.21, lid 1	30 (3a)	Verwezen wordt naar artikel 3.39 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dat artikel geeft voor een paar specifieke subklassen van ADR-klasse 1 een minimum hoeveelheid waarbij de later genoemde eisen gelden. Voor de overige stoffen gelden geen ondergrenzen. Dit wijkt af van de Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik (Ministerie van VROM, 19 juli 2006). De regels worden hiermee strenger want gelden al bij minimale hoeveelheden.	Neem, indien gewenst is dat de regelgeving niet strenger wordt, de ondergrenzen op zoals reeds gebruikelijk in de Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik.	
ADR subklassen	5.21, lid 1	30 (3a)	In bijlage IX, waarnaar wordt verwezen, zijn aandachtsgebieden opgenomen voor ADR-klasse 1.1, 1.3 en 1.4. Aandachtsgebieden voor de overige subklassen van ADR-klasse 1 zijn wenselijk.	Neem aandachtsgebieden op voor ADR-klasse 1.2, 1.5 en 1.6.	
Explosieaandachtsgebied	5.21, lid 3, sub c		Er is sprake van een versoepeling van de regel.	Voorgesteld wordt om het artikel uit de circulaire integraal over te nemen in art 5.21 lid 3	In de Circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik is er sprake van glasvliesgevels zonder de toevoeging van grote aantallen personen.

Explosieaandachtsgebied	5.21, lid 3	30 (3a)	In dit voorschrift zijn de objecten vermeld die niet binnen de explosieaandachtsgebieden aanwezig mogen zijn. Hierbij zijn de objecten van explosieaandachtsgebied B ook vermeld bij explosieaandachtsgebied A. Dit is dubbelop: A bevindt zich immers altijd binnen B dus gelden de voorwaarden van B ook binnen A.	Verwijder de voorwaarden voor explosieaandachtsgebied B bij de omschrijving van explosieaandachtsgebied A.	
Tekstueel	5.21a	31 (3a)	Tekstuele aanpassing: 'om' moet zijn 'voor'	Art. 5.21a, lid 1: Militaire explosieaandachtsgebieden A, B en C voor het opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen....	
Munitie	5.21a	31 (3a)	In lid 1 van dit voorschrift is munitie niet genoemd. Juist bij een krijgsmacht kan munitie verwacht worden. In de toelichting op dit voorschrift wordt overigens wel over munitie gesproken.	Voeg munitie toe aan dit voorschrift.	
Veiligheid rond luchthavens	§ 5.1.2.3	31 (3a)	Het is onmogelijk om op '§ 5.1.2.3 Veiligheid rond luchthavens' een reactie te formuleren.	Conform het proces hoe gekomen is tot het schillenmodel een consequentieonderzoek doen naar bestaande decentrale regelgeving (zoals bijvoorbeeld Groepsrisicobeleid Provincie Zuid-Holland). En de (mogelijke) uitkomst operationaliseren in een aangepaste versie van het BKL.	Verschillende luchthavens (o.a. Schiphol, Rotterdam-The Hague Airport, Eindhoven) staan in de buurt van de leefomgeving. Dit is gezien het ruimtegebruik in Nederland ook niet te voorkomen. Goede veiligheidsmaatregelen in de omgeving van luchthavens zijn daardoor gewenst. Veiligheid rond luchthavens moet daardoor niet alleen gaan over de aanwezigheid van (hoge) objecten, maar ook over maatregelen aan gebouwen en de omgeving.
Aanwijzing rivierbed	§5.1.3.4			De veiligheidsregio's dienen bij de plannen betrokken te worden.	Dit met het oog op het rekening houden met meerlaagse veiligheid
Ijsselmeergebied	§5.1.3.5			De veiligheidsregio's dienen bij de plannen betrokken te worden.	Dit met het oog op het rekening houden met meerlaagse veiligheid
Buisleidingen van nationaal belang	§5.1.6.2			Er dient rekening gehouden te worden met de warmtebelasting.	Zie opmerkingen onder 5.11
Algemeen		NvT pagina 11		M.b.t. onderdeel 4: Wordt het hierdoor veiliger? Nee, er is onvoldoende aandacht voor T1, T2 en T3 slachtoffers. Met deze cat. hebben de hulpdiensten het meeste werk.	Er zullen per bevoegd gezag grote verschillen kunnen ontstaan.
Bescherming fysieke leefomgeving		NvT pagina 12	M.b.t. onderdeel 5: De bescherming van de fysieke leefomgeving wordt gestimuleerd, maar gelijktijdig wordt de bescherming van kwetsbare objecten verminderd?	Wij verzoeken u dit te heroverwegen.	Er zijn daardoor meer aanwezig en er zijn dus meer slachtoffers te verwachten. De aanwezigheid kunnen verminderd zelfredzaam worden door de calamiteit.
Rekening houden met aandachtsgebieden bij reserveringen	5.74	110 (3c)	Bij de reserveringsgebieden van auto-, autosnel- en hoofdspoorwegen rekening houden met de (toekomstige) brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden	Sluit zeer kwetsbare objecten nabij reserveringsgebieden uit.	Door nu al rekening te houden met de omgeving van de reserveringsgebieden en het uitsluiten van bepaalde functies in de omgeving daarvan worden toekomstige knelpunten en/of onveilige situaties voorkomen.
Rekening houden met aandachtsgebieden bij reserveringen	5.77	112 (3c)	Bij de reserveringsgebieden van buisleidingen rekening houden met de (toekomstige) brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden	Sluit zeer kwetsbare objecten nabij reserveringsgebieden uit.	Door nu al rekening te houden met de omgeving van de reserveringsgebieden en het uitsluiten van bepaalde functies in de omgeving daarvan worden toekomstige knelpunten en/of onveilige situaties voorkomen.
Calamiteitenplannen	6.3	NvT pagina 89	Hierin wordt de term 'brandweer' gebruikt.	Vervang de term 'brandweer' door 'veiligheidsregio'	
Overstromingsrisicobeheersplannen	7.2.1	NvT pagina 95	Meerlaagse veiligheid en veiligheidsregio's worden niet benoemd.	Meerlaagse veiligheid en veiligheidsregio's benoemen.	
Tekstueel	8.7	58 (3a)	milieuverontreiniging voorkomen en beperkt	Wijzig voorschrift 8.7, lid 1, onder a in: milieuverontreiniging door die activiteit geïntegreerd wordt voorkomen en, wanneer dat niet mogelijk is, wordt beperkt.	

Toepassing BBT	8.7 lid 1, sub d		Voor vergunningplichtige activiteiten moet BBT worden toegepast. Dit is niet nieuw. Aannemend dat de PGS richtlijnen ook weer als BBT-documenten worden aangewezen, zal dus ook de betreffende PGS moeten worden toegepast. Dit gaat in veel gevallen verder dan het BaI, dat vaak slechts onderdelen van de PGS en/of voor specifieke gevallen/stoffen binnen de hoofdactiviteit de betreffende PGS van toepassing verklaart. Op zich is het niet vreemd om voor vergunningplichtige activiteiten meer en/of zwaardere regels toe te passen dan meldingsplichtige activiteiten, maar in de totstandkoming van PGS-richtlijnen worden ook de 'kleinschaliger' activiteiten al meegewogen.	PGS bij zowel vergunnings- als meldingsplichtige activiteiten volledig van toepassing verklaren.	
BBT	8.9		Wie stelt BBT vast, zowel in gevallen als bedoeld in lid 1 als lid 2?		
Verwijzing	8.10	59 (3a)	In artikel 8.10 wordt niet verwezen naar artikel 5.11.	Verwijs in artikel 8.10 ook naar artikel 5.11.	Wij gaan er vanuit dat dit te maken heeft met de omschrijving van artikel 5.14 en 5.15 waardoor artikel 5.11 indirect van toepassing is.
Taak beschikbaar stellen informatie	8.10	59 (3a)	In dit artikel wordt aangegeven dat beoordeeld dient te worden of sprake is van dominoeffecten van de ene Seveso-inrichting op de andere Seveso-inrichting. In artikel 8 lid 2 Brzo 2015 is hier over opgenomen dat het bevoegd gezag hier ook een taak in heeft t.a.v het beschikbaar stellen van informatie aan de exploitant. Het gaat hier om het beschikbaar stellen van gegevens over een naburig bedrijf aan de exploitant van een Seveso-inrichting. Dit betreft de gegevens die de exploitant nodig heeft om risico's goed te kunnen beoordelen. Waar is deze taak van het bevoegd gezag opgenomen?	Neem de taak zoals bedoeld in artikel 8 lid 2 Brzo 2015 op in de omgevingswet.	
Aanwijzing dominobedrijven	8.29	66 (3a)	Dit artikel gaat over de aanwijzing van de zogenaamde dominobedrijven. Hierin is aangegeven dat in de omgevingsvergunning voorschriften worden opgenomen over de uitwisseling van gegevens over de samenwerking bij het geven van informatie voor het opstellen van ramp-bestrijdingsplannen. Wij kunnen de wetgever op dit punt niet volgen. De wetgever wil immers zo min mogelijk individuele voorschriften en zoveel mogelijk algemene regels. In de huidige wetgeving (Brzo2015) is het zo dat het BG Wabo de Seveso-inrichtingen met domino-effecten middels een besluit aanwijst als domino-inrichting. Dit is een besluit zonder voorschriften. Als een bedrijf is aangewezen gelden vervolgens de verplichtingen zoals opgenomen in artikel 8 lid 3 en 4 Brzo 2015. Deze bepalingen uit het Brzo 2015 (algemene regels) werken in dat geval dus rechtstreeks. Wij zien dan ook geen reden waarom dit, zoals nu wordt voorgesteld, gewijzigd zou moeten worden. Het artikel geeft immers aan dat de betreffende verplichtingen moeten worden opgenomen in de voorschriften van de omgevingsvergunning. Dit is bovendien zeer onwenselijke omdat deze voorschriften dan betrekking hebben op o.a. op de samenwerking ten aanzien van informatie voor het opstellen van rampbestrijdingsplannen (zijnde een taak van de veiligheidsregio's). Veiligheidsregio's kunnen onder het huidige recht zelfstandig handhaven op de artikel 8 lid 4 (dit is ook logisch omdat deze bepaling een nadere uitwerking is van artikel 48 Wet veiligheidsregio's). Als de verplichting tot samenwerking in het verstrekken van informatie echter wordt opgenomen in de omgevingsvergunning milieu zou dit tot consequentie hebben dat de veiligheidsregio's hiertegen niet meer handhavend kunnen optreden maar afhankelijk zijn van het bevoegd gezag dat de omgevingsvergunning heeft verleend. Dit zou leiden tot een inperking van de bevoegdheden van veiligheidsregio's ten aanzien van het afdwingen van informatie (in dit geval samenwerking bij het verstrekken van die informatie) ten behoeve van het opstellen van ramp-bestrijdingsplannen. Dit lijkt ons niet de bedoeling. Daarnaast is dit, zoals hierboven reeds is aangegeven, een verschuiving van algemene regels naar voorschriften en dat is in strijd met het 'eenvoudig beter' principe.	De aanwijzing van domino-inrichtingen kan onzes inziens plaatsvinden in de omgevingsvergunning, hieraan dienen echter geen voorschriften te worden verbonden. De bepalingen waaraan de exploitant vervolgens moet voldoen als zijn inrichting is aangewezen als domino-inrichting (welke nu zijn opgenomen in artikel 8 lid 3 en 4 Brzo 2015) dienen in een amvb te zijn opgenomen, zodanig dat de veiligheidsregio's hierop handhavend kunnen optreden.	
Verwijzing	8.29	66 (3a)	In artikel 8.29 wordt verwezen naar artikel 8.10, vierde lid onder b. Deze verwijzing is niet juist. Het vierde lid van artikel 8.10 heeft geen onderdeel b en gaat bovendien over ontplofbare stoffen. Waarschijnlijk wordt bedoeld artikel 8.10, vijfde lid onder b	verwijzing aanpassen naar artikel 8.10, vijfde lid onder b	
Register externe veiligheid	10.1		Wat te doen met (nieuw) type inrichtingen waar doormiddel van risicoberekeningen risicocontouren worden berekend?	Deze inrichtingen moeten ook worden vermeld.	

Veiligheid	10.1		"Veiligheid" betreft hier alleen externe veiligheid en waterveiligheid. Om veiligheid in algemene zin te borgen moet deze breder en integraal beschouwd worden. Externe veiligheid zegt iets over afstanden en/of maatregelen in een risicogebied. De berekende risico's die hieraan ten grondslag liggen, houden al rekening met het toepassen van algemene veiligheidsmaatregelen/stand der techniek/BBT. Deze worden nu echter niet in Bal of Bkl geborgd, omdat deze niet direct gezien kunnen worden als externe veiligheid. Hier ontstaat dus een hiaat in de veiligheid. Brandveiligheid, voorkomen/beperken van incidenten etc. wordt nu alleen in het omgevingsplan geadresseerd en niet/onvoldoende bij risicovolle activiteiten. Inherent betekent het niet aanpassen van deze AMvB's op dit gebied dus dat we meer risicovolle(re) activiteiten acceptabel achten als maatschappij.	Veiligheid integraal beschouwen en niet beperken tot externe veiligheid en waterveiligheid.	
Algemeen	Algemeen		De terminologie ten aanzien van eenheden is gewijzigd ten opzichte van de nu geldende regelgeving. Zo worden liters gebruikt ipv kubieke meters, kPa ipv bar, één op de miljoen jaar ipv 10E-6 per jaar. Ook worden inches gebruikt ipv het metrische stelsel. Deze wijzigingen zorgen voor onduidelijkheid.	Maak een heldere keuze in het gebruik van eenheden en kies bij voorkeur voor SI-eenheden.	
Algemeen	Algemeen		Door het ontbreken van een transponeringstabel/was-woordt tabel is onduidelijk welke artikelen van welke op dit moment bestaande amvb's in het BKL terecht zijn gekomen en of bestaande amvb's en de daarin opgenomen artikelen deels nog blijven bestaan (denk hierbij bijvoorbeeld aan het Brzo 2015, welke artikelen blijven in het Brzo 2015 staan en welke artikelen worden opgenomen in het BKL, BAL of Omgevingsbesluit?). Zodoende kan maar in beperkte mate worden gereageerd op onderliggende consultatieversie. Pas bij de invoeringswet en het invoeringsbesluit zal de daadwerkelijke impact van de Omgevingswet duidelijk worden en zullen wij pas een goede en (voorzover mogelijk) volledige reactie kunnen geven.	Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	
Algemeen	Algemeen		Maak geen gebruik meer van de term Externe Veiligheid, noem dit Omgevingsveiligheid	Gebruik de term Omgevingsveiligheid	Daar waar Externe Veiligheid met name over de norm en de regel gaat, biedt de term Omgevingsveiligheid de mogelijkheid om de positieve veiligheidsaspecten in de omgeving te benadrukken en kan het bevoegd gezag eenvoudiger en beter (omgevings-)risico's tegen elkaar afwegen. Daarnaast biedt de term Omgevingsveiligheid een goede koppeling met Artikel 5.2 van het BKL, want omgevingsveiligheid moet met dit artikel toch al in het omgevingsplan worden meegenomen.
Begrippen	Bijlage 1 A		Het begrip 'Explosievoorschriftengebied' ontbreekt in de begrippenlijst.	Graag opnemen in lijst.	In het BBL wordt verwezen naar het BKL met betrekking tot explosievoorschriftengebied.
Begrippen	Bijlage 1 A			Aanvullen met begrippen die gedefinieerd zijn in de artikelen o.a. voor plaatsgebonden risico	
Wolkbrand	Bijlage I, paragraaf A	96 (3a)	In de definitie van brandaandachtsgebied mist de wolkbrand.	Wijzig de definitie in: brandaandachtsgebied: locatie met een risico op een fakkelbrand, een plasbrand of een wolkbrand als bedoeld in artikel 5.11, eerste en tweede lid.	
Omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen	Bijlage 2			Invullen en aanpassen. Dit artikel zou de omgevingswaarden voor veiligheid in het algemeen moeten bevatten, dus ook voor externe veiligheid of welk ander risico uit het risicoprofiel. Levert consistentere vertaling op van huidige wetgeving naar de nieuwe. (concreet de normen 10 -6 etc. uit art.5.5 e.v. halen en hier plaatsen)	

Definiering	Bijlage VI		In de definities van beperkt kwetsbare objecten missen twee categorieën die in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen wel opgenomen waren. Dit betreft vitale infrastructuur en de mogelijkheid om objecten gelijk te stellen aan de genoemde categorieën.	Breidt de definitie van beperkt kwetsbare objecten uit met: - objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en - objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;	
Definiering	Bijlage VI		In de definities van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare objecten wordt expliciet verwezen naar geprojecteerde maar nog niet gerealiseerde objecten.	Neem in de omschrijvingen op dat ook geprojecteerde objecten onder de beschrijving vallen.	
Definiering	Bijlage VI		In de definitie van zeer kwetsbaar object is onder E.4 'Gebouwen met een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang' opgenomen. Hierdoor blijven andere functies waar deze leeftijd kinderen in groepen aanwezig kunnen zijn buiten beschouwing.	Neem bij elke categorie (beperkt kwetsbaar, kwetsbaar en zeer kwetsbaar) een open categorie op die het bevoegd gezag in staat zelf af te wegen een functie daaronder te plaatsen.	
Beperkt kwetsbare gebouwen	Bijlage VI	114-115 (3a)	In het huidige Besluit externe veiligheid inrichtingen Artikel 1 lid 1 sub i staat de volgende opsomming, welke niet terug komt in Bijlage VI van het BKL: objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;	Deze categorie toevoegen aan Bijlage VI onder A. Beperkt kwetsbare gebouwen.	
Zeer kwetsbare gebouwen	Bijlage VI	114-115 (3a)	Functieomschrijving voor zeer kwetsbare gebouwen onvolledig	Maak van 'Gebouwen met een bijeenkomstfunctie voor kinderopvang' 'Gebouwen met een bijeenkomstfunctie bedoeld voor (groepen) verminderd zelfredzame personen' of 'Gebouwen met een bijeenkomstfunctie bedoeld voor (groepen) kinderen'.	Binnen de voorgestelde categorisering vallen bijeenkomstfuncties die bedoeld zijn voor groepen kinderen of andere verminderd zelfredzame personen buiten de scope. Te denken valt aan een kinderspeelhal/(binnen)speeltuin of een bijeenkomstgebouw dat aan een verzorgingstehuis 'leunt'
Beperkt kwetsbare gebouwen	Bijlage VI	114-115 (3a)	A Beperkt kwetsbare gebouwen 1c: Lintbebouwing die loodrecht of nagenoeg loodrecht is gelegen op een buisleiding is niet per definitie veiliger dan andere bebouwing.	Deze categorie schrappen	Een lekkage of breuk treedt niet per definitie ten hoogte van de (lint)bebouwing op. Hogedruk aardgastransportleidingen hebben grote hittestralingcontouren. Indien een breuk op 100 meter van de lintbebouwing optreedt is de bebouwing onveilig.
Beperkt kwetsbare gebouwen	Bijlage VI, C, lid 2				De vloeroppervlakte zegt niet zoveel over het aantal aanwezigen. Bijvoorbeeld callcenters, beperkt opp. maar wel veel aanwezigen.
Beperkt kwetsbare gebouwen	Bijlage VI, E			Maak een combinatie (grafiek) van het aantal aanwezigen en de verblijftijd.	Ook grote groepen leerlingen en studenten kunnen voor de hulpdiensten een grote opgave betekenen. Hoe meer aanwezigen dicht bij de bron des te meer slachtoffers er zijn te verwachten. Ook zelfredzame aanwezigen kunnen door de calamiteit verminderd zelfredzaam worden. Bij meer aanwezigen zijn ook meer slachtoffers te verwachten.
Categorisering	Bijlage VII t/m X			Afstanden en hoeveelheden verplaatsen naar de daarvoor gebruikelijke regeling bij een Amvb, dit voor een prettig werkende systematiek. (zoals wij die nu ook kennen).	
Categorisering	Bijlage VII		Artikel 5.4 betreft het toepassingsgebied voor activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Voor de activiteiten wordt verwezen naar bijlage VII. Windturbines zijn in de aanhef van de paragraaf wel genoemd, maar in de bijlage VII niet terug te vinden.	Neem Windturbines op in de bijlage.	
Activiteit met EV risico	Bijlage VII, A				Is dit breder dan tot nu toe? CNG en biovergisting wordt genoemd.

Activiteit met EV risico	Bijlage VII, A tabel 7 en 9		Is er bij de bepaling van de afstanden voldoende rekening gehouden met de bovengrondse ligging en de beperkte controle (onderhoud) op deze tanks?	Graag uitleg.	Het vullen gebeurt met niet gecoate tanks. De situatie bij LPG tankstations is vele malen veiliger door de getroffen maatregelen.
Verwijzing	Bijlage VII, A tabel 10		Bij tabel 10 van bijlage VII wordt verwezen naar 'organische oplosmiddelen' i.p.v. 'vloeibare brandstoffen'.	Graag aanpassen.	
Activiteit met EV risico	Bijlage VII, B tabel 1			Streepjes weg in de twee laatste kolommen. Overal 60 en 160 m. aangeven.	De afstanden uit de circulaire LPG zijn te klein en de aanpak zorgt ervoor dat er meer kwetsbare objecten vanaf 60m. zullen komen. Het is nog steeds niet zeker dat er getankt gaat worden met gecoate tanks. Dit moet juist de basis zijn waarop de nieuwe afstanden zijn gestoeld.
Activiteit met EV risico	Bijlage VII, B tabel 2		De tabel bevat diverse brandbestrijdings-systemen / beschermingsniveaus die enkel genoemd worden voor een opslagvoorziening met een oppervlakte van 0-100 m2.	Graag uitleg.	Waarom worden deze niet genoemd in de andere oppervlaktekolommen? Betekent dit dat voor de overige afstanden er een QRA moet worden uitgevoerd?
Activiteit met EV risico	Bijlage VII, B tabel 3		Er is bij deze afstanden onvoldoende aandacht voor de effecten van het vrijkomen van (grote hoeveelheden) ammoniak.	Graag aanpassen.	
Activiteit met EV risico	Bijlage VII, B tabel 5		Is er bij de bepaling van de afstanden voldoende rekening gehouden met de bovengrondse ligging en de beperkte controle (onderhoud) op deze tanks? Zie ook voetnoot 7 op pagina 126.	Graag uitleg.	Het vullen gebeurt met niet gecoate tanks. De situatie bij LPG tankstations is vele malen veiliger door de getroffen maatregelen.
Sommatieregel	Bijlage VIIa, onder B, lid 2	228 (3c)	Hier wordt verwezen naar de bij de Seveso-richtlijn genoemde hoeveelheden. Hier is de sommatie-regel voor bedrijven die meerdere gevaarlijke stoffen aanwezig hebben niet opgenomen. Hierdoor is het mogelijk dat bedrijven grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig hebben, zonder passende voorschriften, mits ze onder de grenswaarden voor de indiciduele stoffen blijven. Dit is niet wenselijk.	Neem de sommatieregel uit het BRZO 2015 op.	
Indeling stoffen	Bijlage VIIa, onder B, lid 2	229 (3c)	De toelichting beschrijft dat de indeling in categorieën afkomstig is uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART). Zoals in het HART al omschreven is deze indeling oorspronkelijk afkomstig uit het rapport 'Systematiek voor de indeling van stoffen ten behoeve van risicoberekeningen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen', AVIV, 1999. De bronverwijzing in de toelichting op blz 229 is derhalve onjuist.	Verwijs naar de juiste bron, namelijk de 'Systematiek voor de indeling van stoffen ten behoeve van risicoberekeningen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen'.	
Buisleidingen	Bijlage VIIa, onder A, tabel 3		Er zijn meer variaties in druk en diameter van buisleidingen (zie tabel Gasunie)	Graag aanvullen	
Inzettijden	Bijlage VII, onder B, tabel 2	122 (3a)	In tabel 2 zijn inzettijden opgenomen. Onduidelijk is wat met deze inzettijden wordt bedoeld. Het lijkt erop dat de bedrijfsbrandweer (inzet in 6 minuten) en overheidsbrandweer (inzet in 15) worden bedoeld.	Pas de tabel aan: geef duidelijkheid waarop de inzettijden zijn gebaseerd en neem de juiste tijden op. Maak duidelijk onderscheid in taken bedrijfsbrandweer en overheidsbrandweer.	
Scheidingsconstructie	Bijlage VIII	132 (3a)	In de voetnoot bij de tabel wordt gesteld dat de afstanden niet van toepassing zijn als er een scheidingsconstructie aanwezig is. Er wordt nergens gedefinieerd waar deze scheidingsconstructie aan dient te voldoen, voordat niet meer voldaan hoeft te worden aan de veiligheidsafstanden. In het Vuurwerkbesluit (bijlage 3, deel B) zijn eisen opgenomen waaraan deze scheidingsconstructie dient te voldoen. Neem deze eisen over.	Neem eisen op voor de scheidingsconstructie: - de brandwerendheid mag niet lager zijn dan 60 minuten. - in de scheidingsconstructie mag zich geen opening, raam of deur bevinden. - voor zover het een verticale scheidingconstructie betreft, dient deze vervaardigd te zijn van metselwerk, beton of cellenbeton, dan wel ander materiaal ten aanzien waarvan het bevoegd gezag heeft beslist dat daarmee ten minste dezelfde brandwerendheid en constructieve stevigheid wordt bereikt.	
Afstanden	Bijlage VIII		In de kolom 'afstand vanaf bewaarplaats' is geen eenheid voor de getallen gedefinieerd.	Voorgesteld wordt om aan de kolom (of in de voetnoten) de juiste eenheid toe te voegen.	
Definitie	Bijlage VIII		Bij voetnoot 2 staat de term 'vrijwaringsgebied'. Deze is verder niet gespecificeerd in het BKL en het BAL.	Graag specificeren.	Zie Vuurwerkbesluit Bijlage 3b, figuur 1.
Civiele explosieaanvalgebieden	Bijlage IX, C		In de circulaire opslag ontplofbare stoffen voor civiel gebruik is sprake van 8 meter explosieaanvalgebied bij een hoeveelheid van minder dan 25 kg NEM	Voorgesteld wordt om dit toe te voegen aan bijlage IX, sub C.	
Medeoverheden		54 (3b)	De term 'medeoverheden' is niet nader gespecificeerd.	Specificeer de term.	

Besluit bij beslissingen	57 (3b)	In de tekst staat het volgende opgenomen: "De bestuursorganen wegen bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden ook andere belangen die aan de orde zijn, zoals de belangen die het lokale of regionale niveau niet overstijgen, maar wel van groot belang zijn voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zonder volledigheid te willen betrachten kunnen bijvoorbeeld de stedenbouwkundige kwaliteit, de landschappelijke kwaliteit, het voorzieningenniveau, klimaatbestendigheid, de decentrale infrastructuur en de recreatieve infrastructuur genoemd worden. Artikel 3:4 Awb vereist dat dergelijke belangen, als ze rechtstreeks bij het besluit betrokken zijn, meegewogen worden bij bevoegdheidsuitoefening." Hier ontbreekt een verwijzing naar "gezond en veilig"	Conform de doelstellingen van de Ow, toevoegen: "een gezond en fysiek veilig leefklimaat"	
Instructieregels	115 (3b)	Worden ook instructieregels opgesteld voor andere risico's niet zijnde gevaarlijke stoffen? Komen deze dan ook terug in de invoeringsregelgeving?	Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	
gifwolkaandachtsgebied	118 (3b)	Gesteld wordt dat voor het gifwolkaandachtsgebied geen effectieve extra bouwmaatregelen te nemen zijn. Het advies is het sluiten van ramen en deuren en mechanische ventilatie. Hiervoor dienen wel degelijk maatregelen te worden getroffen van bouwkundige/installatietechnische aard.	De mogelijkheid voor het nemen van bouwkundige, installatietechnische en organisatorische maatregelen, hier opnemen.	Voor objecten die vlak langs een transportroute staan is het mogelijk om gevels gesloten uit te voeren. Dit door niet te openen raamdelen aan de risicobron zijde te realiseren. Daarnaast kan de ventilatieopening van de mechanische ventilatie van de risicobron afgericht worden. Bij een incident zijn dit de maatregelen die de gevolgen beperken.
Gevarenklasse 2.3	61 (nvt artikelgewijs)	Bij giftige stoffen mist gevaarklasse 2.3 van het ADR.	Neem ADR-klasse 2.3 op bij de giftige stoffen.	
BRZO toezicht niet volledig uitgewerkt		In het huidige BRZO zijn zaken geregeld die gaan over de verplichtingen voor de overheden. Het gaat hierbij om: de verplichting om samen een inspectieplan te ontwikkelen, samen inspecties uit te voeren, hoe moet worden omgegaan met de beoordeling van een veiligheidsrapport, minimale inspectiefrequenties, enz. Het is belangrijk dat de samenwerking en coördinatie op het gebied van de uitvoering van het Brzo-toezicht wordt geborgd. Het is daarom noodzakelijk om de integraliteit in de veiligheidsbenadering bij Brzo activiteiten in het besluit te borgen.	De bepalingen t.a.v. BRZO-toezicht zijn nu nog niet uitgewerkt. Wij behouden ons het recht voor om commentaar te leveren op de uiteindelijke versie, wanneer deze voor consultatie gereed is.	